

Jozef Bíreš
ústredný riaditeľ
Štátna veterinárna a potravinová správa
Slovenská republika
Bratislava

Bratislava 02. August 2021
Č. j.: 7885 /2021 - 100

MIMORIADNE NÚDZOVÉ OPATRENIA

Na základe § 6 ods. 5 písm. a) a § 34 ods. 1 písm. b) zákona č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov týmito mimoriadnymi núdzovými opatreniami s platnosťou a účinnosťou **od 3.8.2021 do odvolania**

1. Užívateľom poľovných revírov v oblastiach nezaradených v časti I, II a III prílohy I vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2021/605, ktorým sa stanovujú osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošípaných (ďalej len „vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/605“ (bez výskytu afrického moru ošípaných u diviacej zveri a domácich ošípaných)a v oblastiach nezaradených do nárazníkovej zóny

N A R I A Ď U J E M

- a) celoročný intenzívny lov diviacej zveri bez ohľadu na vek a pohlavie,
- b) znižovanie denzity diviacej zveri na max. 0,5 diviaka na km² v poľovnom revíri,
- c) lov zveri zakázaným spôsobom lovu alebo nesprávnym spôsobom podľa osobitného predpisu na základe opatrenia hlavného veterinárneho lekára Slovenskej republiky v platnom znení,
- d) celoročný lov diviacej zveri na vnaďiskách. V poľovnom revíri môže byť zriadené najviac jedno vnaďisko na 300 aj začatých ha poľovnej plochy. Na vnaďisku môže byť vyložené najviac 30 kg jadrového krmiva počas 1 mesiaca a to len za účelom lovu,
- e) vyhľadávanie tiel uhynutej diviacej zveri alebo ich častí v poľovnom revíri. Za uhynutého diviaka sa pokladá aj diviak usmrtený inak ako lovom (napr. usmrtený dopravným prostriedkom, inou zverou a pod.),

- g) uvádzať v knihe návštev poľovného revíru každú návštevu za účelom vyhľadávania tiel uhynutej diviačej zveri,
- h) sanáciu uhynutej diviačej zveri podľa čl. 2 ods. 2 písm. a) a b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvođených produktov neurčených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002,
- i) viesť o každom ulovenom a uhynutom diviakovi a o naložení s divinou podrobnú evidenciu,
- j) dodržiavať pri manipulácii s uhynutými a ulovenými diviakmi, s vedľajšími živočíšnymi produktmi z ulovenej zveri, opatrenia zabráňujúce šíreniu afrického moru ošípaných (ďalej len „AMO“),
- k) uplatňovať opatrenia, aby uhynuté a ulovené diviaky a vedľajšie živočíšne produkty z ulovených diviakov neprišli do styku s domácimi ošípanými,
- l) doručiť vzorku z uhynutého diviaka na príslušnú regionálnu veterinárnu a potravinovú správu (ďalej len „RVPS“) do 24 hodín od nálezu uhynutého tela/ ulovenia alebo najneskôr v nasledujúci pracovný deň po dni pracovného voľna,
- m) nahlásiť príslušnej RVPS prípady, ak z uhynutého diviaka nie je možné odobrať vzorku na vyšetrenie. Hlásenie možno vykonať aj telefonicky,
- n) predkladanie vzoriek na vyšetovanie všetkej ulovenej chorej diviačej zveri alebo z ochorenia podozrivej a nájdenej uhynutej diviačej zveri. Postačuje, ak je vo vzorke časť sleziny a krvná zrazenina. V pokročilom štádiu rozkladu uhynutého tela diviaka je vhodné odobrať na laboratórne vyšetrenie dlhú rúrovitú kosť resp. hrudnú kosť, kosti musia pochádzať z diviakov uhynutých maximálne v predchádzajúcich šiestich mesiacoch a na kostiach musia byť ešte prítomné zvyšky mäkkých tkanív,
- o) ku každej vzorke priložiť všetky požadované údaje v rozsahu opatrení vydaných príslušnou RVPS (číslo plomby, dátum nájdenia uhynutého diviaka resp. usmrtenia, správanie sa pred usmrtením ak išlo o usmrtenie diviaka so zmeneným správaním, súradnice GIS nájdeného uhynutého diviaka, vek, pohlavie, názov revíru, názov katastra, meno nálezcu / strelca, meno osoby ktorá vzorku odobrala podľa predtlaču na žiadanke na vyšetrenie diviačej zveri)
- p) predkladať mesačne príslušnému okresnému úradu odboru pozemkovému a lesnému, hlásenia o love a úhyne diviačej zveri podľa ich usmernenia. Hlásenie môže byť nahradené vedením evidencie v programe POLOVSTAT.

Z A K A Z U J E M

- a) aby osoby, ktoré sa zúčastnili lovu a manipulácie s ulovenými alebo uhynutými diviakmi prišli do kontaktu s ošípanými v chove minimálne 48 hodín od lovu alebo manipulácie s ulovenými alebo uhynutými diviakmi.
- b) premiestňovanie živých diviakov mimo poľovný revír bez súhlasu príslušnej RVPS.

- c) prikrmovanie raticovej zveri jadrovým krmivom okrem zveri chovanej vo zverniciach. Zákaz používania bývalých potravín (napríklad chlieb, pečivo, keksy, bagety, tropické ovocie) sa vzťahuje na prikrmovanie aj vnaďenie.

2. Užívateľom poľovných revírov v poľovných revíroch zaradených v nárazníkovej zóne a v reštrikčnom pásme I podľa časti I prílohy I vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2021/605“

N A R I A Ď U J E M

Okrem opatrení uvedených v bode 1 aj tieto opatrenia

- a) vyhradiť aspoň jedno miesto na opracovanie a skladovanie tiel ulovených diviakov do výsledku vyšetrenia a nahlásiť toto miesto príslušnej RVPS za účelom registrácie.
- Miesto na opracovanie tiel musí byť chránené pred neoprávneným prístupom ľudí a zvierat, vybavené vodou, možnosťou zachytávania telových tekutín, dostatočným množstvom účinných dezinfekčných prostriedkov a zariadení (kontajnerov) na zber vedľajších živočíšnych produktov (ďalej len „VŽP“). Tiež by malo byť vybavené chladiacim zariadením (ak to poveternostné podmienky vyžadujú) na uskladnenie tiel diviakov do získania výsledku laboratórneho vyšetrenia. V prípade, že sa v poľovnom revíri nenachádza miesto na opracovanie tiel, alebo chladiace zariadenie na skladovanie tiel, potom sa môže použiť miesto na opracovanie a skladovanie tiel v najbližšom poľovnom revíri zaradeného do identickej oblasti vo vzťahu k AMO,
- b) vykonať opatrenia, aby žiadny kus diviačej zveri neopustil chladiaci box pred získaním negatívneho výsledku vyšetrenia na AMO. Laboratórne vyšetrenú diviačiu zver s negatívnym výsledkom na AMO a ostatnú spoločne skladovanú zver je možné uvádzať len na trh v Slovenskej republike,
- c) neškodné odstránenie všetkých tiel ulovenej zveri uloženej spoločne v chladiacom boxe, ak čo i len 1 kus diviačej zveri bude pozitívne testovaný na AMO. Neškodné odstránenie vykonať v kafilerickom zariadení.

Z A K A Z U J E M

Okrem zákazov uvedených v bode 1 aj

- a) odchyt voľne žijúcich diviakov za účelom premiestňovania, zazverovania vrátane uznaných zverníc, okrem odchyty za účelom bezodkladného usmrtenia,
- b) chov diviačej zveri vo zverniciach vrátane chovu diviačej zveri na výcvik a skúšky poľovných psov (ak sa v poľovnom revíri vyskytuje),
- c) vykonávať výcvik a skúšky poľovných psov vo zvernici na výcvik a skúšky psov (ak sa v poľovnom revíri vyskytuje),

- d) premiestňovanie neošetrených trofejí z diviakov účinnou metódou proti vírusu AMO mimo poľovný revír,
- e) umiestňovať do obalov s uhynutými alebo ulovenými diviakmi alebo vývrhmi zo zveri iné predmety,
- f) vyvrhovať ulovené diviaky v poľovnom revíri a prepravovať na miesto sústredenia nezabalené v plastových vakoch tak, aby sa minimalizovalo riziko úniku telových tekutín,
- g) uvádzať na trh SR ulovenú diviačiu zver pred získaním negatívneho laboratórneho vyšetrenia na AMO.

3. Užívateľom poľovných revírov v oblastiach zaradených v reštrikčných pásmach podľa časti II a III prílohy I vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2021/605

N A R I A Ď U J E M

- a) aktívne vyhľadávanie tiel uhynutej diviačej zveri alebo ich častí v poľovnom revíri. Za uhynutého diviaka sa pokladá aj diviak usmrtený inak ako lovom (napr. usmrtený dopravným prostriedkom, inou zverou a pod.),
- b) celoročný lov diviačej zveri bez ohľadu na vek a pohlavie (táto podmienka musí byť zohľadnená poľovným hospodárom pri vydávaní povolenia na lov neobmedzene pre celý revír) vykonávaný individuálnym spôsobom postriežkou alebo posliedkou po uplynutí obdobia epidemiologickej fázy ochorenia bez lovu na základe analýzy situácie vecne príslušnou RVPS,
- c) návštevu za účelom vyhľadávania tiel uhynutej diviačej zveri uvádzať v knihe návštev poľovného revíru,
- d) možnosť manipulácie s kadáverom iba osobou vyškolenou o chorobe a najvhodnejších postupoch na dodržanie biologickej bezpečnosti,
- e) odstrániť uhynutých diviakov a vývrhy (tráviaci trakt z pitvaných uhynutých diviakov a z usmrtených diviakov so zmenami správania) len v spracovateľskom podniku na spracovanie VŽP kategórie 1 alebo podľa rozhodnutia príslušnej RVPS,
- f) diviak usmrtený so zmeneným správaním musí byť bezodkladne po odbere vzoriek odstránený v kafilérii alebo podľa rozhodnutia príslušnej RVPS,
- g) dodržiavať pri manipulácii s uhynutými/usmrtenými diviakmi a s vývrhom opatrenia zabráňujúce šíreniu AMO,
- h) vyhradiť užívateľom poľovného revíru aspoň jedno miesto v revíri na pitvanie tiel uhynutých a usmrtených diviakov so zmeneným správaním. Miesto musí byť chránené pred neoprávneným prístupom ľudí a zvierat, vybavené vodou, možnosťou zachytávania telových tekutín, dostatočným množstvom účinných dezinfekčných prostriedkov a zariadení (kontajnerov) na zber VŽP. Tiež musí byť vybavené kontajnerom na uskladnenie tiel diviakov do odvozu do spracovateľského závodu,
- i) vyhradiť aspoň jedno miesta v poľovnom revíri pre poľovníkov na prezlečenie pred vstupom a pri opustení poľovného revíru s možnosťou vydezinfikovania obuvi a vypratia

- oblečenia. Ak nie je možné vyhradiť takéto miesto, tak poľovník pred opustením revíru si obuv vydezinfikuje a použitý odev pred odchodom uloží do nepriepustného obalu a vždy po manipulácii s diviakom doma bezodkladne vyperie,
- j) nahlásiť príslušnej RVPS, že z uhynutého diviaka nie je možné odobrať vzorku na vyšetrenie, hlásenie možno vykonať aj telefonicky,
  - k) predkladanie vzoriek na vyšetrovanie všetkej ulovenej chorej diviačej zveri alebo z ochorenia podozrivej a nájdenej uhynutej diviačej zveri podľa usmernenia príslušnej RVPS. Postačuje, ak je vo vzorke časť sleziny a krvná zrazenina. V pokročilom štádiu rozkladu uhynutého tela diviaka je vhodné odobrať na laboratórne vyšetrenie dlhú rúrovitú kosť resp. hrudnú kosť, kosti musia pochádzať z diviakov uhynutých maximálne v predchádzajúcich šiestich mesiacoch a na kostiach musia byť ešte prítomné zvyšky mäkkých tkanív,
  - l) doručiť vzorku z uhynutého diviaka na príslušnú RVPS do 24 hodín od nálezu uhynutého tela / ulovenia alebo najneskôr v nasledujúci pracovný deň po dni pracovného voľna.
  - m) nahlásiť príslušnej RVPS, že z uhynutého diviaka nie je možné odobrať vzorku na vyšetrenie, hlásenie možno vykonať aj telefonicky,
  - n) zabezpečiť prepravu tiel diviakov na miesto sústredenia uhynutých diviakov alebo miesto pitvania usmrtených diviakov v plastových vakoch tak, aby sa minimalizovalo riziko šírenia telových tekutín. Toto miesto musí byť dostupné pre dopravný prostriedok vykonávajúci prepravu do spracovateľského zariadenia,
  - o) nahlásiť každé umiestnenie VŽP kategórie 1 na schválenom a súradnicami GPS označenom mieste na príslušnú RVPS a VŽP kategórie 1 uskladňovať do doby prepravy do spracovateľského zariadenia v kontajneroch zabráňujúcich prístupu cudzích osôb a zvierat,
  - p) vyčistiť a dezinfikovať kontajner po odvoze VŽP kategórie 1 registrovanými a účinnými prostriedkami proti vírusu AMO. O vykonaní čistenia a dezinfekcie viesť evidenciu,
  - q) uhynuté a ulovené diviaky a vývrhy z usmrtených diviakov, telové tekutiny, VŽP kategórie 1, nesmú prísť do kontaktu s domácimi ošípanými,
  - r) vykonať opatrenia, aby osoby manipulujúce s uhynutými/ usmrtenými diviakmi neprišli do kontaktu s domácimi ošípanými ani nevstúpili do chovu minimálne 48 hodín od manipulácie,
  - s) dopravný prostriedok a miesto usmrtenia alebo miesto nájdenia uhynutého diviaka bolo po skončení manipulácie vydezinfikované účinným registrovaným prípravkom proti vírusu AMO,
  - t) po skončení manipulácie s diviakmi boli použité jednorazové pracovné a manipulačné prostriedky zneškodnené ako odpad v schválenom zariadení. Iný ako jednorazový odev bol vypratý, obuv a použité nástroje boli vyčistené a vydezinfikované registrovanými a účinnými prostriedkami proti vírusu AMO,
  - u) predkladať mesačne, príslušnému okresnému úradu odboru pozemkovému a lesnému, hlásenia o love a úhyne diviačej zveri podľa ich usmernenia. Hlásenie môže byť nahradené vedením evidencie v programe POLOVSTAT,

- v) odstránenie uhynutého diviaka alebo VŽP z usmrtených diviakov (vývrhy, koža, paprčky a pod.) je možné aj zakopáním na mieste na základe povolenia podľa § 8 ods. 3 písm. ac) zákona č. 39/2007 Z. z. v súlade s požiadavkami Vyhlášky MPRV SR č. 148/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výnimkách pri zbere, preprave a odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov a o použití vedľajších živočíšnych produktov na osobitné krmné účely.

Z A K A Z U J E M **v epidemiologickej fáze ochorenia (hodnotenie príslušnej RVPS)**

- a) dočasne akýkoľvek výkon lovu diviačej zveri v poľovnom revíri, okrem usmrtenia diviakov so zmeneným správaním,
- b) vykonávanie všetkých poľovníckych činností, ktoré by mohli viesť k vyrušovaniu diviačej zveri a následnej migrácii, okrem činností spojených so šetrným spôsobom vyhľadávania uhynutých diviakov a usmrtenia chorej diviačej zveri a lov ostatnej zveri individuálnym spôsobom,
- c) lov všetkej raticovej a malej zveri na spoločných poľovačkách, okrem lovu kačice divej na ťahu a spoločných poľovačkách na raticovú zver vo zverniciach,
- d) celoročné prikrmovanie raticovej zveri jadrovým krmivom okrem zveri chovanej vo zverniciach. Zákaz používania bývalých potravín (napríklad chlieb, pečivo, keksy, bagety, tropické ovocie) sa vzťahuje na prikrmovanie aj vnaďenie,
- e) chov diviačej zveri vo zverniciach vrátane chovu diviačej zveri na výcvik a skúšky poľovných psov,
- f) použitie poľovne upotrebitelných psov na vyhľadávanie a durenie zveri. Pes použitý pri dohľadávaní poranenej zveri musí byť vedený na remeni,
- g) vykonávanie výcviku a skúšok poľovných psov, pri ktorých sa vyžaduje vyhľadávanie a durenie raticovej zveri. Ostatné skúšky poľovných psov možno vykonávať len so súhlasom RVPS v lokalitách, kde organizátor preukáže, že sa tam diviacia zver nezdržuje.
- h) odchyt voľne žijúcich diviakov za účelom zazverovania, vrátane uznaných zverníc, okrem odchytu za účelom bezodkladného usmrtenia,
- i) pitvať usmrtené a uhynuté diviaky v poľovnom revíri a prepravovať na miesto sústredenia nezabalené v plastových vakoch tak, aby sa minimalizovalo riziko úniku telových tekutín,
- j) spoločné skladovanie usmrtenej diviačej zveri a ostatnej ulovenej zveri uvádzanej na trh vrátane vedľajších jatočných produktov v spoločnom zariadení,
- k) uvádzať usmrtenú diviačiu zver na trh,
- l) umiestňovať do obalov s uhynutými, usmrtenými diviakmi alebo s vývrhmi iné predmety.
- m) premiestňovanie živých diviakov mimo poľovný revír,
- n) vyrábať a premiestňovať trofeje z diviakov mimo infikovanú oblasť bez súhlasu príslušnej RVPS,
- o) používať na skrmovanie psov a dravým vtákom časti tiel z uhynutých a usmrtených diviakov.

Všetci uživatelé poľovných revírov sú povinní dodržiavať a realizovať všetky podrobné opatrenia nariadené príslušnými RVPS na zabezpečenie kontroly a zabránenie šírenia AMO v populácii diviacej zveri v poľovnom revíri.

4. Chovateľom ošípaných (komerčné farmy a drobnochovy/nekomerčné chovy)

N A R I A Ď U J E M

- a) bezodkladne hlásiť všetky uhynuté ošípané poverenému úradnému veterinárnemu lekárovi a v reštrikčných pásmach podľa časti I, II a III prílohy I vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2021/605 a v nárazníkovej zóne zabezpečiť odber vzoriek od uhynutých ošípaných na laboratórne vyšetrenie a zabezpečiť odvoz kadáverov do spracovateľského podniku,
- b) bezodkladne hlásiť všetky choré ošípané s príznakmi AMO poverenému úradnému veterinárnemu lekárovi a príslušnej RVPS,
- c) ošípané držať v uzatvorených priestoroch,
- d) nepoužívať vedľajšie živočíšne produkty z diviacej zveri na krmne účely pre ošípané,
- e) zákaz skrmovania kuchynských odpadov,
- f) zákaz skrmovania zeleného krmiva v oblastiach s potvrdeným výskytom AMO u diviacej zveri,
- g) premiestňovať ošípané len so súhlasom RVPS (potvrdenie dokladov na premiestňovanie ošípaných),
- h) vykonať opatrenia proti vniknutiu diviakov do areálu farmy (dôkladné oplotenie farmy neprekonateľné pre diviaciu zver), prípadne ich kontaktu s krmivom a stelivom,
- i) vykonať opatrenia proti kontaktu ošípaných s ulovenými a uhynutými diviakmi, ich časťami alebo výrobkami s diviacieho mäsa,
- j) dodržiavať v chove zásady biologickej bezpečnosti – aktivovať dezinfekčné brody pri vstupe na farmu (priestoru ustajnenia v nekomerčných chovoch), evidencia a kontrola pohybu dopravných prostriedkov a osôb, prezliekanie zamestnancov a návštevníkov farmy, dezinfekčné rohože pri vstupe do ustajňovacích priestorov(komerčné chovy),
- k) skladovať krmivo pre ošípané mimo dosahu diviakov,
- l) skladovať podstielkovú slamu mimo dosahu diviakov min. 90 dní pred jej použitím,
- m) viesť zoznam chovateľov, ktorým boli predané ošípané,
- n) mať vypracovaný a príslušnou RVPS schválený „Plán ochrany chovu pred zavlečením AMO“ (komerčné chovy),
- o) vykonávať pravidelnú dezinfekciu dezinfekciu a deratizáciu chovných priestorov,
- p) dodržiavať v chove zásady biologickej bezpečnosti dezinfekčné rohože pri vstupe do ustajňovacích priestorov, prezliekanie, dezinfekcia používaných nástrojov, zákaz vstupu cudzích osôb do priestorov chovu ošípaných (nekomerčné chovy),
- q) nakupovať ošípané výhradne od registrovaných chovateľov a mať o tom doklad (nekomerčné chovy),

- r) dodržiavanie povinnosti identifikácie a registrácie chovov ošípaných od 1 kusa chovanej ošípanej.

5. Súkromným veterinárnym lekárom

N A R I A Ď U J E M

- a) plniť opatrenia nariadené príslušným orgánom veterinárnej správy na likvidáciu chorôb zvierat,
- b) bezodkladne hlásiť príslušnému orgánu veterinárnej správy každé podozrenie na výskyt afrického moru ošípaných
- c) byť súčinní a upozorňovať chovateľov na povinnosti identifikácie a registrácie chovov ošípaných,
- d) zvyšovať povedomie chovateľov o biologických opatreniach na ochranu chovov.

Odôvodnenie:

Africký mor ošípaných (AMO) je vírusová, vysoko kontagiózna infekcia domácich ošípaných, európskych diviakov, amerických diviakov a afrických divo žijúcich sviňovitých (prasa bradavičnaté, diviak štetinatý, diviak madagaskarský, diviak pralesný). Prejavuje sa rýchlym priebehom, s vysokými horúčkami, celkovou apatiou, slabosťou, inapetenciou, hnačkami, pneumóniou a krvácami rôznej veľkosti a tvaru v podkoží, na slizniciach, serózach a v tkanivách rôznych orgánov. Vyznačuje sa vysokou morbiditou a mortalitou (85 až 100%).

AMO je veľkou hrozbou pre chov domácich ošípaných a výkon poľovníctva nielen u diviačej zveri. V prípade výskytu AMO sa v ohnisku nákazy usmrcujú všetky domáce ošípané a zastavuje resp. obmedzuje sa obchodovanie so živými ošípanými, spermou, vajíčkami, embryami, bravčovým mäsom a výrobkami z bravčového mäsa.

Všetky tieto opatrenia sa prijímajú na základe európskej legislatívy vo všetkých členských štátoch EÚ rovnakým spôsobom. Pri potvrdení choroby u diviačej zveri sa zastavuje resp. reguluje poľovanie nielen na diviakov, ale aj ostatnú voľne žijúcu zver, obmedzuje sa pohyb v lese a zastavuje sa obchodovanie z mäsom od diviakov vrátane produktov.

Zdravotné a ekonomické riziká afrického moru ošípaných a diviakov

Zdrojom nákazy sú infikované domáce a divo žijúce sviňovité. Najčastejší spôsob šírenia nákazy je priamy kontakt s infikovaným biologickým materiálom (krv, sekréty, mäso, mäsové výrobky, kontaminované chovateľské prostredie, krmivo, dopravné prostriedky, ľudia, atď.). Šírenie infekcie aerosólom je málo pravdepodobné. Vírus AMO je schopný cirkulácie v krvi nakazeného zvieratá (virémia) až 60 dní. Inkubačná doba sa zvyčajne pohybuje v rozpätí 3 (akútne forma) až 15 dní. V prípade, že je infekčná dávka vysoká, inkubačná doba môže byť aj kratšia ako 3 dni.

Vysoká odolnosť vírusu v prostredí a tepelne neopracovaných mäsových výrobkoch – v krvi ošípaných pri 4 °C si zachová infekčnosť až 18 mesiacov, vo výkaloch pri 20 °C 11 dní, v surovom bravčovom mäse 15 týždňov, v iberijskej a seranskej šunke až 140 dní a v parmskej šunke až 399 dní. Avšak žiadny infekčný vírus nebol nájdený vo varených alebo konzervovaných šunkách spracovaných pri minimálne 70°C.

Schopnosť vírusu perzistovať v prostredí napriek dopadu na populácie diviakov v niektorých oblastiach s mortalitou 90% a zdanlivého vymiznutia vírusu, pôvodca AMO sa napriek prijatým rôznym prísnyh stratégiám eradikácie po roku v oblastiach objavil znovu.

Špecifiká diagnostiky AMO u ulovených diviakov – percento pozitívnych ulovených diviakov v infikovaných oblastiach v roku 2014 korelovalo od 0,2% v Poľsku až po 1% pozitívnych ulovených diviakov z celkového počtu ulovených diviakov v Lotyšsku (zdroj EFSA 2015). Naopak percento pozitívnych uhynutých diviakov sa pohybuje rádovo v desiatkach percent – napr. takmer 80 % pozitívnych uhynutých z celkového počtu nájdených uhynutých diviakov bolo v infikovanej oblasti v Českej republike. Z tohto dôvodu sa všetka naša pozornosť sústreďuje popri zastrelených diviakov hlavne na monitoring uhynutých diviakov. To isté platí pre monitoring domácich ošípaných – po vniknutí vírusu AMO do „panenského“ chovu predpokladáme akútny 100% úhyn infikovaných ošípaných s takmer nulovou prežívateľnosťou infikovaných zvierat a následná 100% depopulácia zvierat v chove.

Vakcína proti AMO v súčasnosti vo svete nie je k dispozícii a preto ochrana zvierat spočíva napr. v dodržiavaní chovateľských podmienok- biologická ochrana chovov, regulácii poľovania, kontrole obchodovania so živými zvieratami a ich produktmi. Európska únia predpokladá, že úspech v boji proti tejto chorobe závisí predovšetkým od veľkosti populácie diviakov. V tejto súvislosti by sa mali prijať striktné opatrenia na obmedzenie populácie diviakov v príslušných oblastiach na počet primeraný pre danú oblasť. Treba podporovať programy spolupráce medzi poľnohospodárskym odvetvím a sektorom ochrany životného prostredia prispôbené konkrétnej situácii členských štátov (riadenie lovu diviacej zveri, zákaz ďalšieho kŕmenia s výnimkou návnad za účelom lovu, poľnohospodárske postupy).

Na základe vyššie uvedeného hlavný veterinárny lekár Slovenskej republiky nariaďuje tieto mimoriadne núdzové opatrenia na základe rozšírenia afrického moru ošípaných v populácii diviacej zveri a domácich ošípaných na území Slovenskej republiky vzhľadom na to, že uvedená choroba môže predstavovať vážne nebezpečenstvo pre zdravie zvierat. Na nariaďovanie mimoriadnych núdzových opatrení sa podľa § 52 ods. 1 písm. h) a n) zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

S pozdravom